

2. Волкова Л. Маркетинг–микс. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://m-arket.narod.ru/Price/Skidki.html>.
3. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / Уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. – К.; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2005.
4. Энциклопедический словарь экономики и права. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://dic.academic.ru/dic.nsf/dic_economic_law/1247/%D0%91%D0%9E%D0%9D%D0%A3%D0%A1%D0%9D%D0%AB%D0%95
5. Міжнародний стандарт фінансової звітності 13 Оцінка справедливої вартості. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/929_068
6. IFRS 15 Revenue from Contracts with Customers. IASB, May 2014. Available at: http://www.efrag.org/Files/EFRAG%20public%20letters/Revenue%20Recognition/IFRS_15.pdf
7. Тлумачення КТМФЗ 13 Програми лояльності клієнта. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_059
8. Loyalty analytics exposed: What every program manager needs to know. PricewaterhouseCoopers LLP © 2013 p.3. Available at: (pwc-loyalty-analytics-exposed.pdf)
9. The new revenue recognition standard – retail and consumer products. EY, May 2015. Available at: [http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/Applying_IFRS_in_Retail_and_Consumer_Products:_The_new_revenue_recognition_standard_-_retail_and_consumer_products/\\$File/Applying-RCP-May2015.pdf](http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/Applying_IFRS_in_Retail_and_Consumer_Products:_The_new_revenue_recognition_standard_-_retail_and_consumer_products/$File/Applying-RCP-May2015.pdf)
10. IFRS Newsletter: Revenue Issue 9 May 2013. Available at: <http://www.kpmg.com/Global/en/IssuesAndInsights/ArticlesPublications/ifrs-newsletters/Documents/revenue-newsletter-2013-09.pdf>
11. Deloitte's e-learning on IFRS 15. Available at: <http://www.deloitteifrslearning.com/registration.asp>
12. Блауг М.100 великих економістів после Кейнса. СПб.: Економікус, 2009.
13. Пигу А. Экономическая теория благосостояния: пер. с англ. Том 1, Гл. 16 М.: Прогресс, 1985.
14. Ric Garrido Colloquy.com estimates U.S. Consumers Loyalty Program Points / Garrido Ric // Value Loyalty Traveler October 2015. [Digital source] – Access: <http://loyaltytraveler.boardingarea.com/2011/05/07/colloquy-com-estimates-u-s-consumers-loyalty-program-points-value/>
15. МСБО 18) Дохід. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/929_025
16. МСФЗ 13 Оцінка справедливої вартості. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/929_068
17. Чунихина Т.Ю. МСФО (IFRS) 15 «Выручка по договорам с покупателями» в вопросах и ответах. Часть 1. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.finotchet.ru/article.html?id=620>

846–0000УДК – 303.8:631.11

Ю.О. ЯРМОЛЕНКО,

к.е.н., доцент кафедри економіки підприємства та менеджменту, Академія праці, соціальних відносин і туризму

Іноземний досвід державного регулювання аграрного виробництва

У статті розглянуто іноземний досвід регулювання аграрного виробництва. Розкрито роль та функції державного регулювання аграрного сектору. Також розкрито механізми регулювання цін у розвинутих країнах на сільськогосподарську продукцію. Розкрито політику страхування врожаю, систему компенсаційних платежів з державного бюджету, програми підтримки сільського господарства в розвинених країнах, практики державного фінансування придбання засобів виробництва для сільського господарства.

Ключові слова: аграрне виробництво, державне регулювання, економічна політика, страхування, інвестування.

Ю.А. ЯРМОЛЕНКО,

к.э.н., доцент кафедры экономики предприятия и менеджмента, Академия труда, социальных отношений и туризма

Иностранный опыт государственного регулирования аграрного производства

В статье рассмотрен иностранный опыт регулирования аграрного производства. Раскрыты роль и функции государственного регулирования аграрного сектора. Также раскрыты механизмы регулирования цен в развитых странах на сельскохозяйственную продукцию. Раскрыты политика страхования урожая, система компенсационных платежей из государственного бюджета, программы поддержки сельского хозяйства в развитых странах, практики государственного финансирования приобретения средств производства для сельского хозяйства.

Ключевые слова: аграрное производство, государственное регулирование, экономическая политика, страхование, инвестирование.

Ju. YARMOLENKO,

Ph.D., associate professor of Business Economics and Management, Academy of Labour, Social Relations and Tourism

Foreign experience of state regulation of agricultural production

In the article the foreign experience of regulation of agricultural production. The role and functions of state regulation of the agricultural sector. Also disclosed mechanisms of price regulation in developed countries for agricultural products. Solved crop insurance policy, a system of compensation payments from the state budget, program support for agriculture in developed countries, the practice of state financing the acquisition of capital goods for agriculture.

Keywords: agricultural production, government regulation, economic policy, insurance, investment.

Постановка проблеми. Необхідність підтримки аграрно-го виробництва, забезпечення продовольчої безпеки держави,

задоволення потреб населення якісними продуктами харчування різноманітного асортименту актуалізують питання якіс-

ного використання наявного природо–ресурсного потенціалу вітчизняного аграрного сектору і підвищення його конкурентоспроможності. В умовах ринкової економіки, як свідчить досвід розвинених західних країн, ефективність агропромислового виробництва і розвиток сільських територій значною мірою залежать від державного регулювання й підтримки.

Досвід регулювання аграрного ринку в країнах ЄС і США досить широко висвітлюється у вітчизняній науковій літературі, але змістовне наповнення процесу регулювання та його розвиток потребує більш серйозного вивчення.

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. Визначенню ролі держави і ринку в підвищенні конкурентоспроможності сільського господарства в економічно розвинутих країнах присвятили свої публікації Ю.Д. Білик, В.М. Геєць, Ю.Е. Губеня, М.Х. Корецький, М.І. Крупка, М.Г. Лобас, І.Р. Михасюк, А.Ф. Мельник, П.Т. Саблук, О.М. Шпичак та багато інших. Однак у нинішніх умовах формування важелів державної підтримки необхідно здійснювати з урахуванням змін зовнішнього середовища функціонування товаровиробників галузі та їх внутрішніх можливостей.

Мета статті. Дослідити державне регулювання аграрного виробництва на прикладі розвинених країн за умов глобальних цивілізаційних тенденцій розвитку економіки та дослідити можливості для їх впровадження в Україні.

Виклад основного матеріалу. Агропромисловий комплекс є одним із найважливіших секторів національної економіки; за даними Державної служби статистики України, у 2014 році в АПК було сформовано 10,2% ВВП країни, експортовано продукції на \$16,8 млрд., що становило 31,1% товарного експорту України. У агропродовольчому секторі зайнято 16,8% працюючих у всій економіці; сільське населення становить 31,5% загальної його чисельності, тобто кожен четвертий громадянин проживає в селі.

Сучасна модель функціонування сільськогосподарського виробництва не спроможна зробити суттєво якісний стрибок у своєму розвитку, тому що існують ряд перешкод, що заважають розвитку сільськогосподарської галузі, зокрема:

- незавершеність земельної реформи;
- галузева незбалансованість сільського господарства;
- неефективне використання ресурсного потенціалу аграрного сектору;
- дефіцит фінансових ресурсів для стабільного ведення господарської діяльності сільськогосподарських виробників;
- відставання розвитку системи аграрної логістики від потреб ринку;
- недостатній рівень розвитку соціальної інфраструктури на селі та низька якість життя сільського населення порівняно з міським;

Однак на рівні державного управління сьогодні є певне усвідомлення подальшого негативного впливу наявних проблем на економіку країни, і вживаються відповідні заходи щодо їх вирішення. Ефективний розвиток сільського господарства, підвищення його конкурентоспроможності є ключовими пріоритетами реформування національної економіки, зафіксованими у Стратегії розвитку «Україна–2020», Програмі діяльності Кабінету Міністрів України на 2015–2016 роки, Угоді про Коаліцію депутатських фракцій у Верховній Раді України Верховної Ради України VIII скликання,

Угоді про асоціацію між Україною та ЄС та Плані дій з її виконання та ін. Так, прийнято низку нормативно–правових актів, спрямованих на спрощення умов і формування прозорих правил ведення господарської діяльності в аграрному секторі, гармонізацію вітчизняного законодавства зі світовими та європейськими вимогами, підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва, створення привабливого середовища для припливу інвестицій в агросферу, посилення конкурентоспроможності вітчизняних продуктів на внутрішньому й зовнішньому аграрному ринку.

Вчені і державні діячі дійшли висновку, що ринковий ціновий механізм не в змозі цілком виконати свою головну функцію – бути регулятором попиту та пропозиції, внаслідок чого продовольчий ринок не є саморегулюючим, особливо при сучасному масовому виробництві і збуті продуктів харчування. Все більше вчених схиляються до думки, що ринок продовольства, в усякому разі його основні товари, так само як і сільськогосподарська сировина, повинен регулюватися, і основним регулятором має бути держава.

Процес державного регулювання складається з правил, що вводяться державними органами для заохочення або обмеження економічної діяльності, шляхом встановлення цін, призначення стандартів продукції і встановлення умов, за яких нові фірми можуть увійти в галузь, а також – з комплексу заходів, що забезпечують їх виконання. Отже, держава, впливаючи на економічні суб'єкти, заміщує тим самим координацію економіки за допомогою ринку, координацією економіки за допомогою держави.

Цілі державного регулювання сільського господарства провідних країн включають в себе: підвищення продуктивності через впровадження і раціоналізацію виробництва, раціональне використання усіх виробничих факторів, особливо робочої сили; забезпечення зайнятості в аграрному секторі та відповідного рівня життя сільського населення; стабілізацію ринків сільськогосподарської продукції; гарантоване постачання сировини та продовольства на внутрішній ринок; забезпечення постачання агропродовольчої продукції споживачам за доступними цінами.

Для стабілізації аграрного виробництва та підвищення ефективності функціонування аграрного ринку в зарубіжних країнах використовується система прямих і непрямих важелів державного впливу: регулювання цін і фермерських доходів, бюджетне фінансування, кредитування, оподаткування, стабілізація ринку сільськогосподарської продукції тощо. При цьому практично всі західні країни у відносинах сільськогосподарства з іншими галузями, у питаннях експорту й імпорту сільськогосподарської сировини дотримуються принципу аграрного протекціонізму. Більше того, успіхи сільського господарства країн Західної Європи, США, Канади, Японії, Китаю зобов'язані не стільки розвитку ринкових відносин у цих країнах, скільки обмеженню дій ринкових механізмів саморегулювання з використанням зовнішніх важелів впливу. Це державна підтримка сільського господарства через дотації, ціни, квоти, кредитну й податкову політику тощо.

В Україні ж політика регулювання аграрної сфери спрямовується для вирішення поточних проблем, а довготермінові наслідки не враховуються. Витрачання великих коштів на імпортовані продукти створює робочі місця в інших країнах, позбавляючи

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

українців як роботи, так і доходу. Так, за всіма міжнародними стандартами для того, щоб країна зберігала свою незалежність, частка імпортованих продуктів харчування не повинна перевищувати 30%, а в нас зараз цей показник сягає 40%.

У Західній Європі державне регулювання аграрного сектору має економічне спрямування, а однією з його найважливіших функцій є регламентування кількості й якості вироблюваної продукції шляхом контролю за організаційно-економічною структурою виробництва, зокрема заохоченням кооперації та вертикальної інтеграції, що має вплив на галузеву спеціалізацію виробництва сільськогосподарських продуктів і порядок постачання ними населення. До важливих функцій державного регулювання відносять також управління технічним прогресом у сільському господарстві через систему наукових установ або заклади освіти, професійного навчання, підвищення кваліфікації, надання консультативної допомоги фермерам; технічне та комерційне обслуговування за допомогою державних закупівель, державних оптових ринків, ветеринарне обслуговування та кредит.

Найпоширенішими серед різноманітних механізмів регулювання цін на сільськогосподарську продукцію є:

- створення буферних запасів (держава закуповує сільськогосподарську продукцію, якщо ціни на неї занадто низькі і відправляє на ринок створені запаси при підвищенні цін);
- закупівля з метою підтримки цін на сільськогосподарську продукцію (держава або цілком призупиняє продаж продукції на внутрішньому ринку, або зводить його до мінімуму, тим самим забезпечуючи фермерам довготермінові високі ціни);
- субсидування експорту з метою підтримки високих цін на внутрішньому ринку (застосування цього механізму має декілька негативних наслідків: високі споживчі ціни, бюджетні витрати для країни, що запровадила цей механізм, зниження рівня світових цін і, як наслідок, виникнення напруги між окремими країнами – найбільшими експортерами певного виду продовольчої сировини);
- обмеження імпорту продовольства (цей механізм, як і попередній, спрямований на підтримку високих цін на внутрішньому ринку, що, з одного боку, сприяє збільшенню пропозиції, а з іншого – призводить до скорочення попиту);
- компенсаційні платежі (застосовуються за необхідності підтримки попиту на продукцію сільськогосподарського виробництва. Виробники отримують з бюджету прямі компенсаційні платежі в разі суттєвого падіння ринкових цін, що дозволяє їм утримувати відповідний рівень рентабельності виробництва).

Особливістю регулювання цін на сільськогосподарську продукцію в країнах з ринковою економікою є встановлення мінімального граничного рівня для ринкових цін, нижче якого вони не можуть опускатися. Для цього використовуються два основних інструменти – підтоварні кредити та пряма державна закупівля продукції.

У розвинутих країнах регулювання цін на аграрну продукцію і фермерських прибутків передбачає організацію спостереження за динамікою низки економічних показників, у числі яких:

- витрати виробництва по групах спеціалізованих господарств (у країнах ЄС) чи по видах виробництва (у США);
- паритет цін на засоби виробництва для сільського господарства і на сільськогосподарську продукцію;

– прибутковість ферм і галузей виробництва, а також усього сільського господарства [10].

Одним з головних механізмів у системі державного регулювання аграрного ринку в зарубіжних країнах є підтримка відповідного рівня цін і цінової рівноваги. Система регулювання цін спрямована на підтримку фермерських цін на рівні, що дозволяє товаровиробникам не тільки відшкодувати власні витрати на виробництво, а й вести розширене відтворення.

Функції регулювання аграрного ринку переважно більшістю країн світу покладені на спеціалізований орган, діяльність якого спрямована передусім на забезпечення цінового балансу на основні види сільськогосподарської продукції.

Особливістю спільної аграрної політики Європейського Союзу є встановлення цільових цін за видами сільськогосподарської продукції, які є верхньою межею цін всередині ЄС і, як правило, істотно перевищують ціну світового ринку. Для запобігання дешевому імпорту, який може збити цільову ціну, на всі імпортовані продукти встановлюється мито у розмірі різниці між світовою і цільовою цінами («змінне мито»). Такий механізм цінової підтримки функціонує доти, доки ЄС є чистим імпортером, коли імпортні мита не мають ніякого впливу на внутрішню ціну, яка за цих обставин знижується до рівня ціни світового ринку. Щоб цього не допустити, ЄС встановлює «інтервенційну ціну», тобто нижчу цінову межу, яка слугує гарантією для сільгосптоваровиробників. Країни закуповують будь-яку пропонувану кількість відповідної продукції за інтервенційною ціною (за встановленими стандартами) і тим самим запобігають падінню цін внутрішнього ринку нижче від цієї ціни [1].

З метою регулювання цін на сільськогосподарську продукцію в окремих країнах ЄС функціонують окремі спеціалізовані органи. Так, у Польщі з метою стабілізації ринку та захисту доходів фермерів держава проводить інтервенційні закупівлі сезонних надлишків сільськогосподарської продукції й продовольства і продаж цих продуктів у період дефіциту. Цю функцію виконує державне Агентство аграрного ринку, що діє на ринках зерна, молочної продукції, м'яса, цукру, хмелю й продуктів переробки картоплі. Агентство також встановлює експортні субсидії на експорт продукції [4].

У Чехії функціонує Державний сільськогосподарський інтервенційний фонд, діяльність якого спрямована на: здійснення інтервенційних закупівель визначених видів продукції за інтервенційною ціною; фінансування зберігання та, у випадку необхідності, переробку продукції, закупленої за інтервенційною ціною; реалізацію нагромаджених запасів продукції на внутрішньому та зовнішньому ринках; надання субвенцій для підтримки експорту, запровадження системи виробничих квот [2].

Контроль за формуванням цін в Іспанії здійснюється Великою радою з цін при Міністерстві економіки та фінансів, яка за своєю суттю є робочим органом Урядової комісії з економічних питань. Регулювання цін здійснюється в основному на продукти першої необхідності, сільськогосподарську продукцію, а також на продукцію підприємств-монополістів. Перелік контрольованих державою товарів публікується в пресі. На засіданнях Великої ради розглядаються питання зміни цін на конкретні товари та послуги, розробка рекомендацій щодо цих питань, нагляду за виконанням рішень урядової комісії тощо. Контроль за цінами поширюється не тільки на державні, а й на інші, у тому числі приватні, підприємства [8].

Регулювання цін, у тому числі на сільськогосподарську продукцію, в Японії здійснює Бюро цін Управління економічного планування. До його функцій належать вивчення кон'юнктури ринку та його змін, аналіз динаміки цін за певний період, розробка заходів щодо підтримки попиту і цін на відносно стабільному рівні, контроль за дотриманням анти-монопольного законодавства. В Японії забороняється встановлення як монополю високих, так і монополю низьких цін, які можуть завдати шкоду та загрозу вільній конкуренції. Вводиться також заборона на одночасне підвищення цін на споживчі товари. Підвищення цін окремими підприємствами та фірмами можливе тільки з дозволу спеціальної комісії зі справедливих цін і тільки після чіткого обґрунтування. У цілому в Японії регулюється до 20% цін на споживчі товари [8].

У США обов'язки цінового регулювання в аграрній сфері покладені на Міністерство сільського господарства. У рамках федеральних сільськогосподарських програм фермери, що займаються вирощуванням зернових, одержують від Міністерства сільського господарства позики на фінансування виробництва. Зібраний врожай вони можуть продавати за ринковими цінами і розплатитися за позики частиною виторгу. Якщо ринкові ціни опускаються нижче рівня контрольних цін, встановлених конгресом, фермер може здати врожай державі за контрольними цінами, розраховуючись за позику й одержуючи прибуток. У такий же спосіб регулюються ціни в молочній промисловості. Конгрес визначає «справедливий» рівень контрольних цін на молоко, олію, сир. Якщо ринкові ціни знижуються нижче цього рівня, продукти скуповує держава і використовує їх на: безкоштовні сніданки для школярів; допомогу бідним; продовольчу допомогу країнам, що розвиваються. При цьому держава прагне підтримувати співвідношення між цінами на сільськогосподарські продукти і товари, які купуються фермерами [9].

У всіх країнах із розвинутою економікою існують програми по страхуванню врожаю. Система компенсаційних платежів з державного бюджету страхує фермерів на випадок несприятливих погодних умов, повеней, епідемій тощо. Також існують бюджетні платежі, пов'язані з «регіональною підтримкою», завдяки яким у фермерів з'являється можливість ведення сільськогосподарського виробництва на розширеній основі в зонах з несприятливими погодними умовами.

До головних програм підтримки сільського господарства в США належить програма «Стабілізація доходів фермерів», на реалізацію якої виділяється від 30 до 50% усіх бюджетних асигнувань на сільське господарство. До складу цієї програми входять: «Державна програма підтримки цін», програми «Страховання врожаю» і «Сільськогосподарський кредит» [5].

Досить поширена в розвинених країнах практика державного фінансування придбання засобів виробництва для сільського господарства. Так, у США встановлюються диференційовані ціни на дизельне паливо для фермерів. У Канаді податкові пільги й субсидії забезпечують фермерам ціну на паливо на рівні 56% від роздрібної. У країнах ЄС встановлені цінні дотації на придбання техніки, меліорацію земель, модернізацію ферм [6]. Система фінансування аграрного сектору в різних країнах Західної Європи і Америки має свою специфіку. Наприклад, у Великобританії немає спеціалізованої системи аграрних кредитів, і фермерські господарства

підтримуються за допомогою державних субсидій. У Німеччині, Бельгії, Данії, Франції, США, навпаки, історичний розвиток фермерського укладу привів до створення спеціалізованих установ кредитування фермерів. Важливе місце в кредитній системі західних країн займають кооперативні банки. Вперше вони почали функціонувати в Німеччині у вигляді кредитозберігальних сільських кооперативів.

У Німеччині діє програма стимулювання інвестицій, що дозволяє знизити процентну ставку на 4% (на 6% – в економічно відсталих районах) для довгострокових кредитів. У рамках цієї програми можна також одержати пільгову державну позику (1% річних у рахунок погашення 3,5% на будівництво житлових будинків й інших споруджень) [7]. Відсоток за кредит в іпотечних банках країн ЄС становить 4,5–6,5%, у Голландії – 5–7%, у Німеччині – 6–8,5% (пільговий – 1%) [3].

Отже, необхідність державного регулювання розвитку сільського господарства є очевидною, а забезпечення на цій основі продовольчої безпеки країни слід розглядати як найважливішу умову її суверенітету, економічної незалежності та соціальної стабільності в ринкових відносинах і глобалізаційних процесах.

Таким чином, розвинені країни активно стимулюють національне сільське господарство, в якому витрати на виробництво одиниці продукції, зазвичай вище світових. У цьому випадку враховуються імпортно-експортні можливості товаровиробників, а особливості механізму підтримки аграрного сектору в кожній країні залежать від природно-економічних, географічних, зовнішньоекономічних умов.

Висновки

Отже, на основі проведеного дослідження можна зробити висновки, що держава має регулювати аграрну сферу на основі:

- стимулювання експортноорієнтованої стратегії його розвитку, що слугуватиме поштовхом для зростання всієї економіки країни і на цій основі підвищення рівня життя населення України;
- посилення регуляторної ролі держави та протекціонізму щодо національного сільськогосподарського виробника розвинених країн;
- підвищення дотаційності аграрного сектору;
- сталої фінансової та кредитної політики, спрямованої на державне фінансування та стимулювання сільськогосподарських товаровиробників;
- стимулювання розвитку сільськогосподарського підприємництва;
- розвитку інфраструктури аграрного ринку.

Список використаних джерел

1. Білик Ю.Д. Становлення і розвиток сучасного продовольчого ринку в Україні / Ю.Д. Білик // Формування та розвиток аграрного ринку: Матеріали Шостих річних зборів Всеукраїнського конгр. вчен. економістів-аграрників, Київ, 16–17 січ. 2004 р. – К.: ННЦ ІАЕ, 2004. – С. 187.
2. Губеня Ю.Е. Інтервенційний сільськогосподарський фонд як інституція регулювання аграрного ринку в Чехії / Ю.Е. Губеня // Економіка АПК. – 2004. – № 10. – С. 150–154.
3. Домбровська С.О. Удосконалення державної підтримки сільськогосподарських товаровиробників зерна // Проблеми економіки агропромислового комплексу і формування його кадрового потенціалу: Кол. моногр.: У 2 т. / За ред. П.Т. Саблука, В.Я. Амбросова, Г.Е. Мазнева. – К.: ІАЕ, 2000. – Т. 2. – С. 517–523.

4. Кобута І. Політика деяких країн у ціноутворенні на сільськогосподарську продукцію / І. Кобута, Н. Сеперович // Пропозиція. – 2000. – №10. – С. 110–111.

5. Кучуков Р. Ценообразование в АПК стран с развитой рыночной экономикой // АПК: экономика, управление. – №7. – С. 50–56.

6. Саблук П.Т., Карич Д.Я., Коваленко Ю.С. Основи організації сільськогосподарського ринку. – К.: ІАЕ УААН. – 2002. – 190 с.

7. Приходько Т. Регулирование деятельности сельскохозяйственных предприятий различных правовых форм // АПК: экономика, управление. – №8. – С. 43–48.

8. http://pidruchniki.ws/13091109/marketing/shvetsiya_marketingova_tsinova_politika

9. <http://buklib.net/books/26609/>

10. Common organization of the market: financial mechanism // Legal aspects of agriculture in the EC. – 2006.

М.П. ЛИЩИНСЬКИЙ,

аспірант, Національний університет біоресурсів і природокористування України

Роль холдингових формувань в аграрному секторі економіки України

У статті розглянуто теоретичні основи та практика функціонування холдингових компаній в аспекті удосконалення економічних відносин на основі агропромислової інтеграції. Наведено основні відомості, характеристики закономірності розвитку найбільших агрохолдингів України. Визначено основні напрями діяльності агрохолдингів в аграрному секторі економіки України.

Ключові слова: агропромислова сфера, агрохолдинг, агропромислова інтеграція, холдингова компанія.

М.П. ЛИЩИНСКИЙ,

аспирант, Национальный университет биоресурсов и природопользования Украины

Роль холдинговых формирований в аграрном секторе экономики Украины

В статье рассмотрены теоретические основы и практика функционирования холдинговых компаний в аспекте совершенствования экономических отношений на основе агропромышленной интеграции. Приведены основные сведения, характеристики закономерности развития крупнейших агрохолдингов Украины. Определены основные направления деятельности агрохолдингов в аграрном секторе экономики Украины.

Ключевые слова: агропромышленная сфера, агрохолдинг, агропромышленная интеграция, холдинговая компания.

М. ЛИЩИНСКИЙ,

graduate student, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine

The role of holding formations in agrarian sector of economy of Ukraine

In the article the following there were: examined the theoretical basis and practices of the functioning of the holding companies in the term of improving economic relations on the basis of agro industrial integration; described the basic information, the characteristics of consistent pattern of the largest agro holdings in Ukraine; defined the main activities of agro holdings in the agricultural sector of Ukraine.

Keywords: agro-industrial sphere, agro holding, agro-industrial integration, holding company.

Постановка проблеми. Ринкові перетворення в агропромисловому комплексі України зумовили виникнення вертикально інтегрованих формувань холдингового типу, які, сконцентрувавши величезні природні, матеріальні, людські та фінансові ресурси, багато в чому визначають тенденції національної економіки в цілому та перспективи забезпечення продовольчої безпеки держави.

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. Проблемам діяльності та практиці функціонування холдингових компаній в аграрній сфері приділяють багато уваги як вітчизняні, так і зарубіжні вчені, зокрема В. Андрійчук, С. Дем'яненко, М. Кропивко, М. Малік, П. Саблук та інші. Разом із тим питання функціонування холдингових компаній в аспекті удосконалення економічних відносин на основі агропромислової інтеграції потребує комплексного дослідження.

Метою статті є проведення аналізу механізму становлення та розвитку українських холдингів, їх виробничої та комерційної діяльності в аграрному секторі економіки України.

Виклад основного матеріалу. Останніми роками дедалі більшого поширення набуває розвиток агрохолдингів, які

займаються виготовленням та торгівлею агропродовольчої продукції, закуповують сировину, постачають ресурси для сільського господарства тощо.

Головна мета створення холдингових компаній в АПК полягає в запровадженні у виробництво передових досягнень науки та техніки, що насамперед полягає в нарощенні виробничого потенціалу учасників холдингу.

Поряд із цим створення сучасної холдингової компанії полягає не тільки у встановленні прямих зв'язків між учасниками, усунення посередників, скорочення непрямих витрат та збільшення прибутку, а й у забезпеченні фінансової сталості його учасників, визначенні об'єктивного підходу до розподілу прибутку шляхом конструктивної взаємодії учасників холдингу.

На сьогодні в аграрному секторі економіки спостерігається тенденція до об'єднання сільськогосподарських підприємств в агрохолдинги, що являють собою вертикально інтегровану структуру, яка об'єднує під єдиним управлінням заготовку сільськогосподарських культур, їхню перероблення та виготовлення готової продукції, а також така, що здій-